

leestekst voor de leerlingen

Ga je mee naar de zee?

op het duin kijk je rondom je heen

Wie was Hendrik Willem Mesdag?

Mesdag was een bankier. Hij kwam uit Groningen. Schilderen was eerst zijn hobby en pas later zijn beroep. Hij was een echte zeeschilder, daarom ging hij dicht bij zee wonen in Den Haag. Hij schilderde in 1881 het Panorama. Hij was toen 50 jaar oud. Meneer Mesdag is 84 jaar geworden.

Hoe word je een zeeschilder?

Mesdag ging bijna iedere dag naar het strand om te schetsen aan zee. Een schets is een soort oefen-tekening. Thuis in zijn atelier werkte hij aan zijn schilderijen. Hij werkte het meest met olieverf maar gebruikte ook waterverf (aquarel).

De oorsprong van het Panorama

“Wat is het fijn om op zo’n hoge duintop heel ver over de zee uit te kijken”, zegt Hendrik Willem Mesdag tegen zijn vrouw Sientje.

“Het is alleen jammer dat er niet veel meer mensen naar zee kunnen gaan. Nu is mij gevraagd om een heel groot schilderij in de rondte van Scheveningen en de zee te maken; een panorama.”

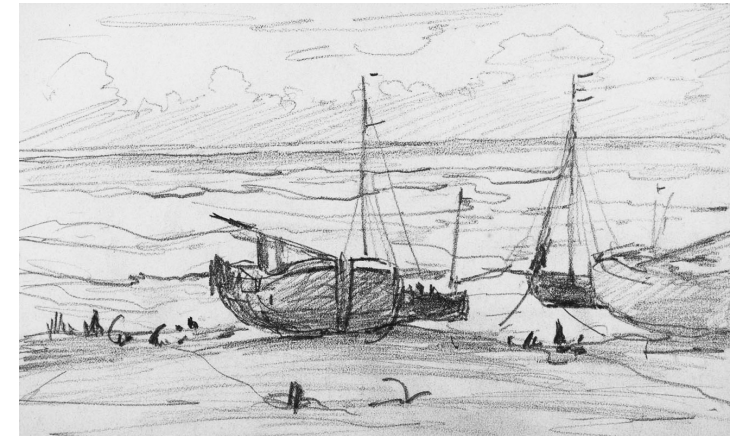
“Zou dat lukken?”, vraagt Sientje.

“Ja hoor, als jij mij helpt”, zegt Mesdag...

Voor dit panorama is toen speciaal een rond gebouw gemaakt waarin het lege doek voor het schilderij is opgehangen.

“We schilderen de lucht, met wolken en meeuwen, de zee, boten op het strand, paarden, de duinen, het dorp en vissers die hun vis gaan verkopen,” zegt Mesdag. “We vragen onze schildersvrienden om te helpen; want het is heel veel werk.”

Dit plan heeft Mesdag in 1881 uitgevoerd. Hoe hij het gedaan heeft kan hij zelf niet meer vertellen, maar hij was trots op het resultaat. Hij zal het heel fijn gevonden hebben dat er nu, meer dan 130 jaar later, nog zoveel mensen komen kijken. En het grappige is dat de straat, waar het ronde gebouw met het panorama verstopt staat, de “Zeestraat” heet.

Wat is een Panorama?

Een panorama is een groot, helemaal in de rondte gemaakt schilderij. Als je in het midden staat, lijkt het net alsof je in een andere wereld bent. Het doek is wel 120 meter lang en 14 meter hoog. Dat is zo lang als een flinke trein en zo hoog als een huis met drie verdiepingen.

verwerkingsopdrachten

Zon in zee

Zon in zee
licht uit de lucht
op het water
de zee glanst
met de golven
even later
danst het licht
schittert mee
een spiegel
van water
de zee

Frank Eerhart, Querido

Opdracht A

*Maak een
tekening
met kleur
bij dit gedicht.*

De zee

De zee kun je horen
met de handen voor je oren,
in een kokkel,
in een mosterdpotje,
of aan zee.

Judith Herzberg, de Harmonie

Opdracht B

*Klopt dit? zoek een
voorwerp waarmee
je ook de zee kunt
horen.*

Hoogtijdag

Eb
is
een
ver
le
gen
zee.

Vloed een zee vol moed

Tim Gladdines,
fragment uit Hoogtijdag, Querido

Opdracht C

*Kijk goed hoe
de zin van eb is
opgeschreven. Kun
je vertellen waarom
de dichter het op
deze manier heeft
opgeschreven?
Maak zelf een zin
in de vorm van een
golf.*

Zeg ken jij de mosselman

Zeg ken jij de mosselman,
de mosselman,
de mosselman

Zeg ken jij de mosselman,
die woont in Scheveningen.

Ja ik ken de mosselman,
de mosselman,
de mosselman

Ja ik ken de mosselman,
die woont in Scheveningen.

Samen kennen wij de mosselman,
de mosselman,
de mosselman

Samen kennen wij de mosselman,
die woont in Scheveningen.

traditioneel

Opdracht D

*Zing dit liedje samen
met je klasgenoten
en bedenk er een
klaspelletje bij.*

PANORAMA
MESDAG
DEN HAAG HOLLAND

vormgeving: Aldo Kroese